

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat KURUM tarafından Anayasa'nın 98. ve TBMM içtüzüğünün 96. ile 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 23.08.2024

Perihan KOCA

Mersin Milletvekili

Kahramanmaraş merkezli 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen depremler 11 kentte büyük yıkımlara neden olmuştur. Bu illerin arasında Adana ilimiz de yer almaktadır. Adana ilimizde depremin yarattığı hasarın ve yıkılan binaların neredeyse tamamı Kuzey Adana olarak adlandırılan bölge sınırları içerisinde yer almaktadır.

6 Şubat tarihindeki depremlerde Adana'da 13 bina yıkılmıştır. Bu binalarda 418 yurttaşımız yaşamını yitirmiştir. Yıkılan binaların ve bu binalarda yaşanan can kayıplarının dağılımı ise şu şekilde olmuştur: Yurt Mahallesi'nde 4 bina yıkılmıştır. Söz konusu mahallede Ayas Apartmanı'nda hiç ölüm yaşanmazken, bina daha sonra kontrollü bir biçimde yıkılmıştır. Aynı mahallede bulunan Ekin Apartmanı'nda 70 yurttaşımız yaşamını yitirmiştir. Yine aynı mahallede bulunan Tutar Apartmanı'nda da 65 yurttaşımız, Zeray Apartmanı'nda da 56 yurttaşımız yaşamını yitirmiştir.

Depremde Güzelyalı mahallesinde de 6 bina yıkılmıştır. Hasan Alpargün Apartmanı'nda bulunan 97 yurttaşımızdan 96'sı yaşamını yitirmiştir. Aynı mahallede bulunan Beluk Apartmanı'nda 10, Mete Apartmanı'nda 12, Sinem Apartmanı'nda 10 yurttaşımız yaşamını yitirmiştir. Yine Güzelyalı Mahallesi'nde bulunan ve depremde yıkılan Özgür Apartmanı'nda ve Saimbey Apartmanı'nda can kaybı yaşanmazken, ağır hasar alan binalar depremden sonra kontrollü olarak yıkılmıştır.

Huzurevleri Mahallesi'nde de 2 bina deprem esnasında yıkılmıştır. Bu binalardan Kubilay Apartmanı'nda 2 yurttaş yaşamını yitirirken, İhsan Bayram Apartmanı'nda ise 82 yurttaş yaşamını yitirmiştir.

Adana'da 6 Şubat depremlerinde yıkılan binalarla ilgili uzmanların şu tespitleri yaptıkları kaydedilmiştir: Öncelikle yıkılan binaların tamamı 10 katın üzerinde olup 14 veya 16 katlı

binalardır. Bu binaların tamamı Adana'da meydana gelen 27 Haziran 1998 tarihli depremden önce yapılmıştır. 1998 yılı öncesinde öncesi hazır beton kullanılmadığı için tüm inşaatlarda doğal agrega, betonda kırma taş kullanılmıştır. Bunun yanı sıra yıkımlar belli noktalarda yoğunlaşmıştır. Yıkılan binalar özellikle Güzelyalı, Süleyman Demirel Bulvarı ile Barış Manço Bulvarı arasında Yurt Mahallesi ile Huzurevleri Mahallesi kadar uzanan bir alanda bulunmaktadır. Uzmanlara göre söz konusu alanda jeolojik birimler (zemin), ağırlıklı olarak tabanda kil taşı (handere formasyonu) yüzeyde kireçli toprak (kalış birimi) yer yer üst kesimde, bazı alanlar kalın olmayan çakıl taşı (ayrışmış kognlomera) olarak gözlemlenmiştir. Söz konusu alanda yapılaşma öncesi bağ/bahçelik yapıldığı ve bölgede birçok küçük dere yatağının bulunduğu da ifade edilmiştir. Görüştüğümüz uzmanların ifadelerine göre bölgede kimi dereler doldurularak bölge yoğun bir yapılaşmaya açılmıştır. Ancak yıkılan binaların çevresinde veya bitişiğinde yıkılmayan binaların da olması yıkımların doğrudan zeminle ilişkili olmadığını gösterdiği de ifade edilmiştir. Uzmanlara göre binaların yapıldıkları yıllarda ayrıntılı zemin etütlerinin yapılmaması, yatay yer ivmesi değerinin doğru seçilmemiş olma olasılığı mevcuttur. Sonuç olarak değerlendirildiğinde binaların yıkımlarında birinci etkenin inşaat kalitesinin eksikliği olduğu ifade edilmiştir.

Bu bağlamda;

1. Uzmanların uzun bir süre boyunca bölgedeki fay hatlarının deprem riski yarattığını bildirmeleri karşısında bakanlığınızın deprem öncesinde ne gibi çalışmaları olmuştur? Söz konusu bölgede riskli alanlar tespit edilmiş midir? Tespit edilmişse riskli alanlar ve eski binalarla ilgili niçin bir önlem alınmamıştır?
2. Yapılan incelemelerde yıkılan tüm binaların yapıldıkları dönemde yürürlükte olan 1975 tarihli deprem yönetmeliğinin gereklerini dâhi karşılamadığı raporlanmıştır. Bölgenin deprem riskinin yüksek olduğu bilinirken, 1998 depremi sonrasında yüksek binalarda risk faktörü açısından denetleme yapılmış mıdır? Denetleme yapılmışsa raporları kamuoyuna paylaşılmış mıdır?
3. Söz konusu binaların yapım aşamasında yapı iznini verenlerin yanı sıra denetimlerini yapan kişi ve kuruluşlar ile zemin etüdü yapan kişi ve kuruluşlar ile ilgili bakanlığınızın bir incelemesi ve hukuki girişimi var mıdır?
4. Kuzey Adana Bölgesi'nin yapılaşma öncesi bağ/bahçelik olduğu ve bölgede birçok küçük dere yatağının bulunduğu bilinirken bölgede yer yer derelerin doldurularak yoğun bir yapılaşmaya açılmasına izin verilmesinde bakanlığınız hangi kriterleri göz önüne almıştır?